

Tornt. De sista korna fraktades bort den 19 oktober. De gick till slakt. "Det är svårt att sälja konventionellt uppfodda kor och flera var ganska gamla", säger Göran Eriksson.

Färre svenska kor oröar LRF.

FOTO: MÅNA J. RODS/ANV

Produktionen är på lägsta nivån sedan 1970-talet

NORRTÄLJE PÅ LRF. Lantbrukarnas riksförbund, är man bekymrad över nedläggningarna av svenska mjölkgårdar. – Det är ett stort problem att vi producerar mindre mjölkkräva samtidigt som konsumtionen ökar, säger Lennart Holmström, marknadsanalytiker på LRF.

Göran Eriksson är ganska typisk för de mjölkbönder som lägger ner sina gårdar.

– Huvudanledningen är att bönderna börjar bli till åren och att de inte har någon som tar över, säger Lennart Holmström.

Många av de gårdar som läggs ner är förhållandevis små och de har en övervikt på konventionell, icke-ekologisk produktion.

– Man står inför ett beslut. Ska man fortsätta? För eller senare måste man göra investeringar eller så får man lägga ner, säger Lennart Holmström.

Många av de gårdar som läggs ner är förhållandevis små och de har en övervikt på konventionell, icke-ekologisk produktion.

– Man står inför ett beslut. Ska man fortsätta? För eller senare måste man göra investeringar eller så får man lägga ner, säger Lennart Holmström.

För att de gårdar som läggs ner är förhållandevis små och de har en övervikt på konventionell, icke-ekologisk produktion.

– Man står inför ett beslut. Ska man fortsätta? För eller senare måste man göra investeringar eller så får man lägga ner, säger Lennart Holmström.

"Huvudanledningen är att bönderna börjar bli till åren och att de inte har någon som tar över."

Lennart Holmström, marknadsanalytiker på LRF

ökad produktion inom EU och minskad export från EU-länderna.

Nu stiger världsmarknadspriset. Sedan i somras har Arla höjt ersättningen, på grund av minskad tillgång och ökad efterfrågan.

EU-kommissionen började i somras erbjuda ersättning till dem som minskar sin mjölkproduktion. 586 svenska mjölkbönder har ansökt. Det är omkring 15 procent av Sveriges mjölkbönder. I hela EU har 58035 bönder ansökt.

– Det kom lite sent för Sveriges del. Då hade produktionen redan hunnit minska, säger Lennart Holmström.

För att svenska mjölkgårdar ska överleva måste konsumenterna i Sverige välja svenska mjölkprodukter, menar LRF. De vill få kommuner och landsting att välja svenskt i offentlig upphandling.

För att svenska mjölkgårdar ska överleva måste konsumenterna i Sverige välja svenska mjölkprodukter, menar LRF. De vill få kommuner och landsting att välja svenskt i offentlig upphandling.

– Vi har den lägsta totala produktionen sedan början av 1970-talet.

Ersättningen från mejerierna till svenska mjölkbönder har legat ganska stilla i ett par decennier, samtidigt som till exempel dieselpriset ökat kraftigt. Ersättningen styrs av marknad. De senaste två åren har den varit mycket låg på grund av

Sara Borg

Inga mjölkkor kvar

HALLSTAVIK Göran Eriksson, 64 år, lade ner sin mjölkgård för ett par veckor sedan.

– När jag gick i skolan fanns det 7-8 mjölkgårdar i Tulka, säger han.

I Tulka, mellan Hallstavik och Herräng, har det funnits kor så länge någon kan minnas och långt innan dess. Folk har bott där sedan järnåldern.

Men nu har de sista korna lämnat byn. För ett par veckor sedan gick den siste mjölkbonden Göran Erikssons sista kor till slakt. Bonden själv går i pension.

– Min son är inte intresserad av att ta över gården. Det är så mycket jobb, säger Göran Eriksson.

– Det verkar inte vara så många som vill ta över mjölkgårdar i dag. För Göran var det ganska självklart att ta över.

– Mjölkpriset var högre då.

Han jobbade redan på gården och hade hjälpt till sedan barnsben.

– Jag har jobbat på gården i 50 år.

Gården ligger mitt i byn och har varit släktens i generationer.

– Farsans farmor var född på gården.

Göran och hans sambo bor i utkanten av byn, men korna var på slaktgården, där Görans pappa byggde en ny ladugård 1978 med rörsystem till mjölkmaskinerna. Göran tyckte att det var skönt när de slapp bära mjölken i hink från varje ko till tanken där mjölkölen hämtade. Görans hus köpte de 1984, men där har de aldrig haft kor.

– Här slutade de nog med kor på -50-talet.

Vi sitter i köket. Utanför fönstret syns gamla utrus. I äppelträdet hänger fågelmataren som just nu befol-

kas av sparvar och mesar. Göran tycker om att titta på dem. Några söker skydd i en gammal traktor.

Under Görans barndom fanns det kor överallt. 7-8 mjölkgårdar bara i Tulka, men med färre kor än man har i dag. 10-20 stycken bara. Självt hade han ett trettiotal som mest, men det går inte att leva på i dag. Man behöver ha 70 för att det ska vara värt att skaffa mjölkrobot, fler för att gården ska gå runt.

– Nu finns det bara en mjölkbonde kvar i Häverö, säger Göran.

– Arla har försämrat för bönderna. De ska väl ha råd med sina bonusar. När de gick ihop med MD (dansk mejeriföretag, de gick ihop 2000, reds anm) trodde man att det skulle vara bra, men det hade nog varit bättre att ha det eget.

– Hade man vetat hur det skulle bli hade man kanske börjat på Holmen i skåtet,

funderar Göran och håller upp kaffe.

Nuförtiden serveras det med köpmjölk. Vid 64 års ålder har han börjat köpa mjölk i affären.

– Det finns så många sorter, säger han lite förundrad. Efter fiket åker vi ner till ladugården i byn. Den står orörd sedan korna äkte. Mjölktanken ska Göran nog sälja.

I ladugården har han erbjudit förvaringsplats till bättagare och några av hagarna hoppas han att hästägare vill arrendera så att de inte växer igen.

– Vad ska du göra nu? – Jag ska städa ur ladugården. Jag har att göra. Han har gått upp klockan fem eller tidigare nästan varje morgon sedan han tog över gården 1985.

– Två dagar i månaden har jag haft avbyte, fram till för fem år sedan. Sen dess har jag klarat mig själv. En gång på på 30 år har

han haft semester en dryg vecka.

– Det var för fem-sex år sedan. Min sambo är från Rumänien, så vi var dit.

När NT ringde Göran Eriksson någon dag efter att slaktbilens kommit och hämtat korna ville han fundera på om han skulle vara med i tidningen. Ett par veckor senare gick han med på det. När vi träffas verkar han inte särskilt ledsen.

– Det är lugnt och skönt. Jag har hållit på så länge så jag har tröttnat på det. Han går fortfarande upp tidigt, utnyttjar inte möjligheten att ta ordentlig sömning efter alla år.

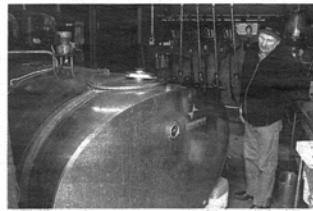
– Jag ställer klockan på sju. Varför? – Då börjar "Ring så spelar vi", säger han och skattar.

Text & Foto Sara Borg 006-795 03 sara.borg@ntmedia.se

i Tulka

Göran Eriksson har börjat med köpmjölk för första gången. "Det finns så många sorter", säger han.

Mjölktanken ska nog säljas nu.